

Jaarstukken 2021

gemeente
gouda

3.4.1 Wat heeft de gemeente ervoor gedaan?

De thema's, waarop ingezet is, zijn:

- Een inclusieve en tolerante stad;
- Preventie (inclusief aanpak armoede);
- (Thuis) wonen in de wijk;
- Kwaliteit van zorg en ondersteuning & samenwerking in de keten (inclusief programma Sturen op kosten Jeugdhulp en Wmo);
- Programma 'integrale uitvoeringsorganisatie';
- Aan het werk en meedoen & programma 'naar een nieuwe sociale dienst'.

Analyse en monitoring

Vanaf 2021 wordt de gemeenteraad via een 'Rapportage sturen op het sociaal domein' tweemaal per jaar (bij de ijkmomenten) geïnformeerd over de voortgang op de beleidsambities in het sociaal domein, over de voortgang op de bezuinigingsopgaven voor maatwerkvoorzieningen Jeugd en Wmo en over relevante inhoudelijke ontwikkelingen in het sociaal domein. De behaalde resultaten van het beleid worden gepresenteerd met behulp van prestatie-indicatoren. Deze rapportage is aanvullend op de reguliere Planning en Control documenten. In 2021 heeft het college twee rapportages gestuurd aan de gemeenteraad, te weten bij het eerste en bij het tweede ijkmoment. Daarnaast ontving de gemeenteraad 4 keer de 'Nieuwsbrief Sociaal Domein'. In deze nieuwsbrief wordt de gemeenteraad geïnformeerd over belangrijke projecten/activiteiten en ontwikkelingen.

Thema: Een inclusieve en tolerante stad

De gemeente heeft het afgelopen jaar samen met inwoners, organisaties en initiatiefnemers gewerkt aan een inclusiever Gouda. Naar aanleiding van de motie "Naar een concreet plan voor uitvoering van het VN-Verdrag Handicap", is de Lokale Inclusie Agenda 'Onbeperkt Meedoen' opgesteld. De GAB is in verschillende fases betrokken geweest bij de totstandkoming van de Lokale Inclusie Agenda. In de zomer van 2021 hebben vier themasessies plaatsgevonden over: de Inclusieve Buurt, Inclusie & Support, Communicatie & Dienstverlening en Cultuur, Sport & Vrije tijd. Met de inbreng van inwoners en relevante organisaties zijn actiepunten geformuleerd. De Lokale Inclusie Agenda is eind 2021 naar de gemeenteraad gestuurd voor besluitvorming (in 2022).

In 2021 zijn verschillende platforms en samenwerkingsverbanden opgericht en actief, zoals het Antidiscriminatie Platform Gouda, het leertraject Bruggenbouwen en het netwerk Bondgenoten. In deze gremia werken inwoners, religieuze gemeenschappen en verschillende organisaties samen voor inclusie in de stad.

Tijdens de Week van Respect vond het project Wall of Respect plaats, een samenwerking tussen het Antonius College en Libertum. En in mei 2021 was er een expositie bij de Agnietenkapel van transgenderpersonen, georganiseerd door de Regenboog Alliantie.

Thema: Preventie

Meedoen op school, werk en in de samenleving mogelijk maken door versterking van de eigen kracht en het probleemoplossend vermogen, het sociale netwerk, normalisatie en gerichte interventies die de kwaliteit van leven beschermen en bevorderen. Er is specifieke aandacht voor de verbinding tussen gezondheid en de leefomgeving, het preventieakkoord, de samenhang van faciliteiten voor jeugd en gezondheid in brede zin.

Preventie en gezondheidsbeleid

Samen met diverse partijen in de stad is in juni 2021 het startsein gegeven voor het Gouds Preventieakkoord. Binnen het akkoord is gekozen voor een integrale aanpak. Gezondheid komt terug op diverse terreinen. De visie van Positieve Gezondheid komt terug in de aanpak, acties en thema's. Er wordt uitgegaan van de eigen regie en kracht van inwoners en de acties zijn bedoeld om de gezondheid van de Goudse inwoners te bevorderen.

Er is specifiek aandacht voor gezondheidsverschillen en mensen met een gezondheidsachterstand. Deze verschillen waren er altijd al, maar door de coronacrisis zijn deze groter en zichtbaarder geworden.

De ambities in het Gouds Preventieakkoord worden vormgegeven aan de hand van vijf thema's:

Bewegen en Voeding; Gezonde Leefomgeving; Verslaving; Armoede en schulden; Inclusie en meedoen.

Preventieve ondersteuningsstructuur jeugd

Door de impact en druk op de werkzaamheden van corona is het doel om een nieuwe ondersteuningsstructuur voor de jeugd in de wijk en op school op te richten in 2021 niet opgepakt.

Jongerenwerk

Met het jongerenwerk in Gouda wordt beoogd (kwetsbare) jongeren die opvallen door overlastgevend en risicovol gedrag op positieve wijze mee te laten doen in de samenleving door hen aan te spreken op kwaliteiten, talenten en verantwoordelijkheden, door grenzen te stellen en perspectief te bieden. Op deze wijze hopen we een ontwikkeling richting criminaliteit te voorkomen. Na een aanbesteding in 2020 is in 2021 een nieuwe aanbieder voor het jongerenwerk gestart: Stichting Buurtwerk. Twee jongerenwerkers vanuit Stichting Jong zijn overgegaan naar de nieuwe organisatie, en daarnaast is het team aangevuld met nieuwe jongerenwerkers en een teamleider. Het afgelopen jaar is ingezet op kennismaking met de partners in de stad en de jongeren. Dit is, ondanks de beperkingen vanwege corona, goed gelukt. Activiteiten dit jaar die uitgevoerd zijn: opleiden van Citytrainers (jongeren opleiden in het organiseren van activiteiten), in beeld brengen van en

contact maken met overlast gevende jeugd, en in overleg met hen organiseren van activiteiten, veel online actief zijn in verband met corona, aanwezig zijn op een aantal scholen, trainingen/bijeenkomsten over straatjeugd organiseren.

Gezonde Wijk

Het concept Gezonde Wijk vraagt meer tijd dan vooraf gedacht. Er wordt ingezet op de verbinding tussen gezondheid en de fysieke leefomgeving. Naast dat dit thema een plek heeft gekregen in het Gouds Preventieakkoord, zijn er ook andere stappen gezet:

- Het rookvrij maken van diverse sportverenigingen, speeltuinen, kinderboerderijen enzovoorts;
- De Gezonde School is uitgevoerd (Gezonde Leefomgeving is hierbij een pijler);
- Sociaal beheer is ingezet en uitgebreid om zo de sociale cohesie en veiligheid te vergroten in de wijk, met aandacht voor de verbinding in activiteiten en organisaties die zich richten op gezondheidsbevordering en een gezonde leefstijl.

Kansrijke start

In 2021 is de kerngroep van de lokale coalitie gevormd. De coalitie bestaat uit de JGZ, verloskundigen praktijk, kraamzorg, Siriz, het sociaal team, Medis en Pharos. Er is deelgenomen aan de pilot 'Digitale Zorgpaden'. De zorgpaden zijn stroomschema's voor de kwetsbare zwangere, zodat het voor professionals duidelijk wordt naar wie zij in Gouda kunnen doorverwijzen. De pilot draagt bij aan de verbinding en samenwerking tussen het sociaal en het medisch domein. Daarnaast heeft de Goudse klantroute vorm gekregen, hier wordt zichtbaar welke interventies (voor-, tijdens en na de zwangerschap) beschikbaar zijn. Eind december is bij de Verloskundigenpraktijk Gouda Centering Pregnancy gestart. Centering Pregnancy is een programma dat de medische controles en alle informatie rondom zwangerschap, de bevalling en de eerste babytijd combineert. Daarnaast is er ook tijd om al je vragen te stellen en je ervaringen te delen met vrouwen die rond dezelfde periode zijn uitgerekend. Tijdens de bijeenkomsten kan op uitnodiging iemand aansluiten zoals: sociaal team, JGZ, bibliotheek en fysiotherapeuten.

Armoede en schulddienstverlening

Aanpak armoede

Bijzondere bijstand

In 2021 zijn de beleidsregels voor de bijzondere bijstand gemoderniseerd. Als gevolg hiervan zijn de vergoedingen voor specifieke kosten beter beschreven en ook qua hoogte aangepast aan de huidige prijzen. Verder is expliciet aandacht voor het toegankelijk maken van bijzondere bijstand voor inwoners die als gevolg van schulden een schuldregeling hebben en is er tenslotte een maatwerkbepaling ingevoerd.

Rotterdampas en kindpakket

Voor het overige is het lopende armoedebeleid voortgezet met specifieke aandacht voor het bereiken van de doelgroep kinderen. Het armoedebeleid is gericht op het mogelijk maken van meedoen en daarvoor biedt Gouda onder meer de Rotterdampas tegen een gereduceerd tarief aan en voor kinderen staat op de pas het jeugdtegoed en de tegoedbonnen voor gratis deelname aan een sport of culturele activiteit. De Rotterdampas is voor niet-minima ook beschikbaar en biedt inwoners de mogelijkheid om gratis of met korting diverse leuke activiteiten te doen in Gouda en de hele regio.

Categorie pashouders	Aantallen
Reductietarief volwassenen	1.042
Kinderen met kindpakket	1.457
Regulier tarief	279
Kinderen regulier	223
Totaal	3.001

Aan 1457 kinderen is een kindpakket met jeugdtegoed toegekend. Doordat in december 2021 de winkels weer sloten hebben niet alle inwoners hun jeugdtegoed kunnen besteden. Eventuele restanten kunnen worden meegenomen naar het nieuwe pasjaar. In 2021 zijn 1034 tegoedbonnen voor sport en cultuur verzilverd. Dit zijn er meer dan in 2020 toen nog 993 tegoedbonnen zijn verzilverd. Daarnaast is het initiatief genomen om via externe partners een fietsregeling voor de doelgroep te bekostigen en huiswerkbegeleiding tegen een gereduceerd tarief aan te bieden.

Hulp bij schulden

Ook in 2021 lag het aantal inwoners dat zich heeft aangemeld voor schuldhulpverlening iets lager dan voor de coronacrisis. Dit is in overeenstemming met het landelijke beeld. Het aantal aanmeldingen neemt wel weer toe. In 2021 zijn in totaal 299 personen aangemeld. In 2021 zijn ook 261 dossiers gesloten, waarvan het overgrote deel (63%) met een positief resultaat (norm was: 65%), in 15% van de beëindigingen gaat het om neutrale redenen (op eigen verzoek, na overlijden of verhuizing cliënt) en in de overige gevallen is het traject niet succesvol beëindigd omdat de cliënt nog niet in staat is om het traject voor schuldregelen te vervolgen en is een andere vorm van ondersteuning gewenst. Er is geen drempel voor hernieuwde aanmelding als inwoners eerder het traject niet hebben vervolgd.

Ondersteuning gedupeerden van de toeslagenaffaire

Begin 2021 is door het Rijk aan gemeenten verzocht om actief hulp en ondersteuning te bieden aan gedupeerden van de kinderopvangtoeslagenaffaire. De gemeente kreeg daarbij via de Belastingdienst gegevens van gedupeerden door. Met de inwoners die op deze lijst stonden is contact gezocht.

Afhankelijk van de behoefte van de gedupeerde wordt ondersteuning geboden. Niet alle gedupeerden hadden behoefte aan ondersteuning en geven aan te wachten op de afwikkeling van de financiële compensatie door de Belastingdienst. In andere gevallen was sprake van crisis, bijvoorbeeld op het gebied van huisvesting. Voor deze inwoners is ondersteuning geboden met als doel rust te creëren, waar mogelijk ook een moratorium van de incassomaatregelen te regelen en in andere gevallen is ook ingezet op kwijtschelding van (publieke) schulden.

Thema: (Thuis) wonen in de wijk

De ambitie is dat onze inwoners zo lang mogelijk thuis kunnen wonen met de juiste ondersteuning.

Gewoon Thuis, transformatie maatschappelijke zorg en decentralisatie beschermd wonen

Sinds 1 januari 2021 is - als gevolg van rijkswetgeving - de zorg voor ongeveer 115 cliënten uit beschermd wonen in goede samenwerking met VGZ en CIZ overgedragen aan de zorgkantoren. Dit betekent een ruime halvering van het aantal plekken beschermd wonen in onze regio. In de komende jaren wordt bezien of het aantal beschermd wonen plekken verder afgebouwd kan worden. Dit hangt mede samen met de realisatie van beschutte woonplekken en de inzet van Gewoon Thuis als alternatief. Beschut wonen is een lichtere vorm van beschermd wonen, waarbij de bewoner zelf een kamer, deel van een woning of appartement van de zorgverlener huurt, maar toch in een geclusterde woonomgeving structuur aangeboden krijgt.

Het product Gewoon Thuis is per 1 juli 2021 structureel toegevoegd aan het zorgaanbod en geïmplementeerd bij de toegang van de vijf gemeenten. Gewoon Thuis biedt intensieve begeleiding in de eigen woning om zo een plaatsing in een beschermde woonvorm te voorkomen of te verkorten. Van de 75 cliënten in de pilot hebben er 66 een beschikking Gewoon Thuis gekregen. Door Gewoon Thuis is een ambulantiseringsslag gemaakt. Centrumgemeente Gouda heeft een contract afgesloten met de verplegingsorganisatie Veilig Thuis om zo de nachtelijke beschikbaarheid te faciliteren. De tweede helft van 2021 is benut om deskundigheids- en implementatiebijeenkomsten te organiseren. Daarbij is Samen sterk opgezet, dit is een netwerk voor Gewoon Thuis cliënten met een minimaal sociaal vangnet. Een netwerkcoach begeleidt een groep Gewoon Thuis cliënten met als doel onderlinge steun regelen. Daarnaast wordt er een 'goede buur' gekoppeld aan de groep, zodat het initiatief kan voortbestaan zonder de netwerkcoach.

De Norm voor opdrachtgeverschap (BW en MO) is in de regio Midden-Holland geïmplementeerd.

Innovatie in de opvang

Voor de Maatschappelijke zorg is in 2021 uitvoering gegeven aan het regionale Actieplan dakloosheid onder de naam "Innovatie in de opvang". De projecten en verbeteringen in dit Actieplan vallen uiteen in drie thema's (1) Preventie, (2) Vernieuwing van de opvang en (3) Wonen met begeleiding. Een aantal verbeteringen is reeds gerealiseerd, een aantal is in 2021 ontwikkeld en staat klaar voor start in 2022.

(1) Preventie

In 2021 is het Jongerenperspectief ontwikkeld: een saneringskrediet specifiek voor jongeren met schulden. Het doel is dat het Jongerenperspectief in 2022 van start gaat.

(2) Vernieuwing van de opvang

In 2021 is het Centraal meldpunt dak- en thuislozen gestart op locatie in Gouda. Met dit meldpunt is er één duidelijke toegang gekomen. Dak- en thuisloze mensen uit de regio Midden-Holland kunnen hier terecht en worden integraal geholpen.

De colleges in de regio Midden-Holland hebben besloten dat de Maatschappelijke opvang structureel 24-uurs opvang met eigen kamers blijft. De jongerenopvang behoudt hiernaast een eigen locatie. Hiermee kan meer maatwerk geleverd worden op de jongerenopvang en is er geen sprake meer van negatieve beïnvloeding tussen jongeren en dakloze volwassenen met zwaardere problematiek. De colleges in de regio Midden-Holland hebben besloten tot een structurele uitbreiding van het aantal opvangplekken, gezien de toegenomen opvangvraag.

Tijdelijke uitbreiding opvang – in 2021 is een tijdelijke extra opvanglocatie gestart in Gouda, omdat de druk op de opvang hoog blijft. Het aantal dakloze mensen lijkt vooralsnog niet af te nemen.

(3) Wonen met begeleiding

Maatwerkwoningen

Een maatwerkwoning is huisvesting voor mensen die door hun afwijkend gedrag en behoeften niet kunnen wonen in een gewone woning of woonvorm in een druk bevolkte buurt of wijk. Deze vorm van huisvesting biedt deze doelgroep (met vaak een historie van langdurige dakloosheid) een menswaardig bestaan. Het vermindert overlast en zorgt ervoor dat de

leefbaarheid in reguliere woonwijken verbetert. Ze komen op een rustigere en meer afgelegen plek te wonen met passende begeleiding.

Het college van Gouda heeft het besluit over de locatie voor de Gouwe Huse genomen. In 2022 start het participatietraject over de planuitwerking en leefbaarheidsplan.

Wonen Eerst

Met Wonen Eerst worden dakloze mensen niet eerst opgevangen in een crisis- of woonvoorziening, maar krijgen ze snel een zelfstandige woonruimte aangeboden. Ze krijgen daarnaast intensieve, integrale ondersteuning bij hun verdere herstel. De doelgroep voor Wonen Eerst zijn de langdurig dakloze mensen met meervoudige problematiek. Het gaat om de mensen die niet (meer) terecht kunnen in de nachtopvang en niet geschikt zijn voor een beschermd wonen-traject, maar waarbij een reële kans gezien wordt om via Wonen Eerst weer een plek te krijgen in de maatschappij. In november 2021 is een projectleider gestart bij het Leger des Heils om dit project uit te voeren.

Waakvlam

Een algemeen probleem bij de overgang van een plek in de opvang naar zelfstandig wonen is een gebrek aan nazorg. Om dit beter in te richten, realiseren we de waakvlamfunctie. Een vorm van laagdrempelig, weinig intensief contact tussen de voormalig dak- of thuisloze persoon en diens hulpverlener(s), waarmee langdurig vinger aan de pols gehouden wordt.

Er wordt hierbij aansluiting gezocht met al bestaande lokale initiatieven in de regiogemeenten zoals de wijk-GGD of sociaal teams die outreachend werken. In het vierde kwartaal van 2021 is hiermee een start gemaakt met een projectplan voor 2022 en 2023.

Gewoon Thuis Jeugd

Zoveel mogelijk kinderen veilig in een (t)huis situatie laten opgroeien. We voeren samen met de regio, aanbieders, verwijzers en onderwijs het plan van aanpak Gewoon Thuis Jeugd (actielijn 2 van het transformatiefonds jeugd) uit. Hiervoor zijn middelen beschikbaar uit het landelijk Transformatiefonds jeugd.

Wat is hiervoor gedaan:

- Er is een tweede intensief integraal ambulante team gestart. Dit team zoekt naar een alternatief in de thuissituatie in plaats van verblijfszorg. Het team werkt 'over de domeinen heen': lichtverstandelijk beperkt, GGZ en jeugd en opvoedondersteuning en met inzet van het eigen netwerk;
- Naast het expertteam (doorbraken in vastlopende complexe zorgcasussen door het bieden van passend (maatwerk)traject met perspectief) is er een pilot centrale coördinatie van verblijfszorg jeugd opgezet, zodat de plaatsing sneller en beter verloopt en doorplaatsingen zoveel mogelijk voorkomen worden;

Langer Thuis Wonen

Langer thuis wonen voor ouderen zodat ouderen op een prettige manier langer "thuis" kunnen blijven wonen. In 2021 is er aandacht besteed aan wonen, de woonomgeving en zorg en ondersteuning. Het faciliteren van nieuwe wooninitiatieven is één van de aandachtsgebieden binnen wonen.

Wonen

In 2021 is er gewerkt aan het realiseren van en het faciliteren van zogenoemde tussenvormen voor bestaande woonvormen. In mei 2021 is de bouw van start gegaan van het woonpaviljoen voorzorg, een geclusterde woonvorm voor ouderen. Eind 2021 is de Knarrenhof opgeleverd, een geclusterde woonvorm voor ouderen met en ouderen zonder zorg. Tevens zijn er gesprekken gevoerd met initiatiefnemers, investeerders, woningcorporaties omtrent toekomstige vormen van ouderenhuisvesting.

In 2021 heeft de gemeente met ondersteuning van een adviseur van de Taskforce Wonen en Zorg tweemaal een bestuurlijke bijeenkomst georganiseerd over Wonen en Zorg in de regio Midden-Holland. Het onderwerp staat blijvend op de bestuurlijke agenda. Dilemma's zijn met elkaar gedeeld en er wordt gestreefd om in de toekomst zoveel mogelijk belemmeringen weg te nemen voor het realiseren van nieuwe woonvormen voor ouderen.

Woonomgeving

In de Lokale inclusie agenda "Iedereen kan meedoen", wordt verwezen naar de ontwerp Omgevingsvisie. Het verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving, het ontwerp van gebouwen en openbare ruimte en de afstemming in de overgang van gebouw naar openbare ruimte in toegankelijkheid zijn centrale thema's die aan bod komen in de Lokale inclusie agenda.

Voor ouderen die niet goed kunnen lopen, maar nog wel kunnen autorijden, is dicht bij huis parkeren fijn. In samenwerking tussen het sociaal domein en het ruimtelijk domein wordt hier aandacht besteed bij de realisatie van bouwprojecten. Het is van belang dat er voldoende parkeerplaatsen beschikbaar zijn voor onze ouderen die nog in bezit zijn van een auto, zonder dat dit ten koste gaat van de parkeerdruk in de omgeving.

In Westergouwe is het project "inclusieve wijk" omgezet naar permanente aandacht voor o.a. toegankelijkheid en sociale cohesie in de opbouw van de wijk. In de nota maatschappelijke voorzieningen Westergouwe is opgenomen dat er diverse mogelijkheden voor ontmoeting zullen zijn en is er in opdracht van de gemeente gewerkt aan een sociaal wijkplan. In het ontwerp van de publieke ruimte is er een extra toets naar toegankelijkheid gedaan.

Ook in de rest van de gemeente speelt ontmoeting en sociale cohesie een belangrijke rol voor ouderen die in Gouda wonen. In 2021 is Van Noord een belangrijke buurtontmoetingsplek geworden waar veel bewoners gebruik van maken voor activiteiten of vrijwilligerswerk.

Zorg en ondersteuning

Het ouder wonen in een huidige woning waarbij de beperkingen toenemen kan tezamen gaan met een groter wordende zorg en ondersteuningsvraag.

Langer thuis (blijven) wonen betekent vaak iets voor de partners en/of familieleden van de kwetsbare oudere die ouder wordt met bijbehorende beperkingen. Deze partners en/of familieleden leveren vaak ondersteuning in de vorm van mantelzorg. Niet iedere oudere heeft een mantelzorger of een ondersteunend netwerk van mantelzorgers om zich heen. Voor deze groep ligt er een lokale mogelijkheid om vanuit de Wmo in de vorm van maatwerk ondersteuning te verstrekken. De gemeente heeft diverse mogelijkheden om een oudere te ondersteunen om langer in een woning te blijven wonen, bijvoorbeeld in de vorm van hulpmiddelen of woningaanpassingen. Tevens is er soms behoefte aan ondersteuning in de vorm van verzorging of verpleging, bijvoorbeeld vanuit de Zvw of intensiever en langdurig, vanuit de Wlz. Gouda zet zich in middels de samenwerkingsagenda met zorgkantoor VGZ voor het afstemmen van de mogelijkheden voor de (toekomstige) zorg voor ouderen die middels verschillende financiële kaders zorg en/of ondersteuning ontvangen.

Participatie in de Buurt 3.0

De buurtservicecentra, huizen van de buurt en de huiskamers van de wijk hebben een lastig jaar achter de rug. Vanwege de pandemie en de verschillende lockdowns was het voortdurend zoeken naar mogelijkheden binnen alle beperkingen. Voor de meest kwetsbare inwoners van Gouda is geprobeerd een aantal activiteiten ondanks de lockdown door te laten gaan of op andere manieren contact te houden. Dat is redelijk gelukt. Na elke lockdown kost het moeite om activiteiten weer op te starten. Inwoners en vrijwilligers hebben een enigszins afwachtende houding om elkaar weer te ontmoeten in grotere en kleinere groepen. Dit vergde een behoorlijke inspanning van de drijvende krachten achter de accommodaties en activiteiten. Vanwege de geringe mogelijkheden van aanbieden van activiteiten en verhuur van ruimtes ziet het er naar uit dat dit tweede pandemiejaar door een aantal organisaties met een exploitatietekort wordt afgesloten.

Eind 2021 opende het nieuwe ontmoetingscentrum 't Govertje, gevestigd in een gemeentelijk pand aan de Overturelaan. Dit is een langgewenste wijkvoorziening in Goverwelle.

De raad heeft op 30 maart 2021 besloten € 110.000 (ontvangen van het Rijk ter compensatie van gedeerde inkomsten bij buurthuizen en vrijwilligersorganisaties) uit de algemene reserve ter beschikking te stellen aan buurthuizen en welzijnsvrijwilligersorganisaties. Organisaties konden via een eenvoudige subsidieaanvraag een beroep doen op dit budget voor hun exploitatietekort over 2020. Voor vrijwilligersorganisaties gold een maximum van € 3.000 per organisatie. Voor de Buurthuizen gold een plafond van € 79.700. Drie buurthuizen kwamen in aanmerking voor een tegemoetkoming op basis van het exploitatietekort over 2020. Het totaal beschikbare bedrag voor buurthuizen is verdeeld. Acht vrijwilligersorganisaties dienden een aanvraag in. Aan vrijwilligersorganisaties is gezamenlijk € 18.700 uitgekeerd, dat maakt een totaal van € 98.400. Het overschot van € 8.600 is teruggegaan naar de algemene reserve.

Mantelzorg

In 2021 zijn mantelzorgers ondersteund met verschillende activiteiten. De dag van de mantelzorg, waarbij mantelzorgers extra gewaardeerd worden, droeg dit jaar de naam 'Onzichtbare Helden'. In verband met de coronamaatregelen waren de activiteiten voor deze dag verdeeld over een hele week. Ook mochten mantelzorgers dit jaar zelf hun waarderingcadeau kiezen. Ter ondersteuning van mantelzorgers die langdurig en/of intensief mantelzorg verlenen, zijn opnieuw vijf aanbieders gecontracteerd voor de hulp bij het huishouden. Mantelzorgers kunnen individueel een aanvraag doen om ondersteuning te krijgen bij het huishouden.

Ook is er dit jaar meer aandacht besteed aan jonge mantelzorgers. In het kader van de week van de jonge mantelzorger en de campagne 'Niet te missen' zijn er mooie, aansprekende interviews met jonge mantelzorgers gepubliceerd in onder andere het AD Groene Hart en In de Buurt. Palet Welzijn heeft daarnaast binnen het Hoornbeeck College een enquête uitgezet onder de leerlingen. Daar kwamen ongeveer 30 jonge mantelzorgers bij naar voren, waarbij de behoefte niet zozeer ligt op het vlak van ondersteuning, maar op het gebied van gehoord en gezien willen worden.

Respijtzorg

Na lancering van de respijtwijzer eind 2020, is er een proactieve aanpak gevoerd door Mantelzorgcentraal (Palet Welzijn) om de respijtwijzer steeds verder te vullen en breed bekend te maken. Door aandacht te vragen voor de respijtwijzer is er ook meer aandacht voor respijtzorg. Daarnaast wordt er meer ingezet op wat specifieke groepen mantelzorgers nodig hebben. Zo is er voor de mantelzorgers die zorgen voor iemand met dementie een training ontwikkeld. Deze training richt

zich op het beter aansluiten in communicatie en contact met iemand met een cognitieve beperking. Palet Welzijn heeft daarnaast in 2021 in samenwerking met het sociaal team respijtzorg geboden door het inzetten van respijtvrijwilligers.

Thema: Kwaliteit van zorg en ondersteuning & samenwerking in de keten inclusief het programma Sturen op kosten in Jeugdhulp en Wmo

Het doel is zo goed mogelijke kwaliteit van zorg en ondersteuning leveren. Dit uit zich in goed contractmanagement en het kunnen monitoren van gegevens, waardoor op aspecten van kwaliteit van zorg gestuurd kan worden. De gemeente en de zorgaanbieders zijn niet de enige actoren in en rond het zorgdomein. De relatie met andere 'schakels in de keten', onder meer vanwege de raakvlakken tussen de Wlz, de Zvw, de Wmo en Jeugdwet is belangrijk om te komen tot een sluitende aanpak en gezamenlijk nieuwe initiatieven te kunnen opzetten.

Programma: sturen op kosten Jeugdhulp en Wmo

Er is een forse toename zichtbaar in de uitgaven voor jeugdhulp en Wmo. Om de doelstellingen op het gebied van met name de Jeugdhulp maar ook de Wmo te realiseren is een programma gestart met als doel de zorg en ondersteuning beschikbaar te houden voor wie dat echt nodig heeft en te zorgen dat dit betaalbaar blijft.

Opgave Jeugdhulp

Voor de uitgaven voor maatwerkvoorzieningen Jeugdhulp gelden twee richtinggevendende meerjaren doelstellingen op het aantal jeugdigen met een maatwerkvoorziening en op de gemiddelde kosten per cliënt. Doel is om per 2024 het aantal jeugdigen dat een beroep doet op jeugdhulp (nu één op zeven) terug te brengen naar één op acht. Daarnaast is het doel om de gemiddelde zorgzwaarte per jeugdige te stabiliseren. Om deze doelstellingen te realiseren is een programmatische aanpak gekozen, waarin de doelen centraal staan en de maatregelen steeds worden aangepast aan de realisatie van de doelen.

In 2021 is in het programma gewerkt aan de volgende maatregelen:

- Het aanscherpen van de toegang: de consultants en regisseurs jeugd letten bij de behandeling van aanvragen scherper op de grenzen van de jeugdhulp. Het voorveld en het sociaal team worden beter benut. Huiswerkbegeleiding valt niet onder de Jeugdwet en hiervoor worden derhalve geen indicaties jeugdhulp afgegeven. Voor intelligentieonderzoeken geldt dat dit alleen onder de verantwoordelijkheid van de gemeente valt als het onderdeel is van een diagnostisch proces in het kader van jeugdhulp. Er moet dan een vermoeden zijn dat er meer aan de hand is dan enkel laag- of hoogbegaafdheid. Ook deze afbakening tussen jeugdhulp en onderwijs wordt strikter gehandhaafd.
- Er is een voorzichtige samenwerking op gang gekomen met de gecertificeerde instellingen over de bepalingen jeugdhulp die worden afgegeven. Een gemeentelijke consultant of regisseur kan meedenken over welke hulp het beste ingezet kan worden. Dit heeft meerwaarde omdat de gemeentelijke consultant of regisseur over het algemeen een beter beeld heeft van mogelijkheden in het voorliggende veld en van het gecontracteerde jeugdhulpaanbod. Daarnaast kan de gemeente van betekenis zijn bij het inzetten van hulp voor andere problematiek in het gezin. Er is geen juridische ruimte om als gemeente mee te kijken naar bepalingen jeugdhulp, samenwerking gebeurt derhalve op basis van bereidwilligheid.
- Er is ingezet op versterking van de kennis in de uitvoering over dossieropbouw en toegang tot de Wlz. In de periode maart t/m december 2021 is voor vijf casussen het aanvraagproces Wlz gestart. De ervaringen hiermee leren dat het ingewikkeld is voor jeugdigen om toegang te krijgen tot de Wlz. Zo lang er nog ontwikkel- en behandel mogelijkheden zijn, hoe minimaal ook, komt een jeugdige niet in aanmerking voor de Wlz.
- Vanaf 1 juli 2021 zijn voor zes jeugdhulpproducten niet-vrijblijvende productieverwachtingen ingesteld, als tussenstap naar 1 januari 2022 om meer tijd voor de implementatie te organiseren. Het werken met budgetplafonds is een extra instrument ten opzichte van het reguliere contractmanagement. De essentie van de keuze voor dit instrument is gericht op het aanbrengen van een prikkel voor zorgaanbieders in het stelsel. Hierdoor ontstaat een gezamenlijke verantwoordelijkheid om de schaarste aan zorg te verdelen over de inwoners die dat nodig hebben. Daarbij nemen door deze extra prikkel, de sturingsmogelijkheden van gemeenten toe om het gesprek scherper te kunnen voeren dan alleen met 'goede intenties'. Met het budgetplafond ontstaat een gezamenlijk ijkpunt, waarbij verwachte overschrijdingen en mogelijkheden om daar op te sturen een expliciet gesprekspunt worden. Uiteindelijk wordt met de inzet van dit instrument beoogd dat er een stabiel zorglandschap met beter voorspelbare en beheersbare kosten ontstaat.

In 2021 zagen we een sterke daling van het aantal cliënten binnen de SGGZ die veroorzaakt kan worden door lange wachtlijsten waardoor een verschuiving van SGGZ naar behandeling plaatsvond. Bij behandeling was sprake van een sterke stijging van het aantal cliënten. In de ontwikkelplannen van aanbieders is in 2021 beleidsmatig ingezet op het afschalen van SGGZ naar BGGZ. Dit resulteert in een stijgend aantal cliënten binnen de basis GGZ. Meer BGGZ-hulpverlening was ook noodzakelijk vanwege de mentale gevolgen van de corona pandemie voor jongeren. Een toename van de inzet van behandeling is beïnvloed door de genoemde ontwikkelingen bij de SGGZ. Ook is er via diverse regionale programma's op ingezet om behandeling aan te bieden als alternatief voor (gezinsgericht) verblijf. Tot slot lijkt de invloed van Corona op problematiek van jongeren aan de orde.

In datasessies heeft verdieping plaatsgevonden op trends en ontwikkelingen. Op die manier is inzicht vergroot in indicaties bij aanbieders, de wijze van indicering en is gekeken waar aanscherping mogelijk is. Onderdeel hiervan is de Pilot huisartsen.

Op 1 november 2020 is de huisartsenpilot in Gouda van start gegaan. De pilot bestaat uit drie varianten:

1. Jeugd- en gezinsconsulent van het sociaal team die zelf basis GGZ kan bieden;
2. Jeugdconsulent van de gemeente;
3. Jeugdconsulent van de gemeente die een consultatielijns heeft met een huisartsenpraktijk.

Bij de varianten één en twee zitten de consulenten een dag in de week fysiek op locatie in de huisartsenpraktijk. Zij voeren triage uit en kunnen verwijzen naar maatwerkvoorzieningen jeugdhulp. In de derde variant is de consulent beschikbaar voor de huisarts voor consultatie en advies. De eerste ervaringen met de huisartsenpilot zijn positief. De consulent heeft meer tijd voor triage en heeft meer en betere kennis van het aanbod aan jeugd- en opvoedhulp en van de algemene voorzieningen. Hierdoor draagt de huisartsenpilot ook bij aan kostenbeheersing.

Programma volumebeheersing Sggz

Begin 2021 is een volumeplan SGGZ geschreven met daarin concreet doelen en uitgangspunten. Er is in 2021 stevig gestuurd op de budgetplafonds. Aanbieders zijn en worden hier strak aan gehouden en overschrijdingen worden tijdig gemeld en doorgesproken met de gemeenten. Aanbieders hebben ontwikkelplannen geschreven op basis van de geldende voorwaarden en er hierdoor zijn meer kinderen ingestroomd in de BGGZ en zie je de instroom in SGGZ dalen. Dat daarmee automatisch de kosten dalen is niet het geval. Je ziet een verzwaring van de doelgroep in de SGGZ die niet per definitie goedkoper is.

Aansluiting Jeugdwet en Passend Onderwijs

In 2021 zijn de gesprekken over een duidelijkere afbakening van de jeugdwet en passend onderwijs gevoerd op landelijk niveau. Deze verkregen inzichten worden meegenomen in de opgave voor een goede aansluiting van jeugdhulp op passend onderwijs in Gouda en de regio. Regionaal wordt de visie gedeeld dat het belang van het kind/de jongere het gezamenlijk vertrekpunt is en dat gemeenten en samenwerkingsverbanden samen verantwoordelijk zijn voor die leerling. Het afgelopen jaar is door het onderwijs en gemeente ingezet op 'integraal arrangeren'. Hierbij wordt in een zo vroeg mogelijk stadium – met minimaal de leerling, ouders, school en gemeente (en zo nodig andere betrokkenen) – een gezamenlijk plan gemaakt en uitgevoerd.

Daarnaast is ingezet op de ontwikkeling van een dashboard Onderwijs & Jeugd. Gemeenten hebben hiermee inzicht in de soort en volume jeugdhulp op schoolniveau. Op basis hiervan voeren we met samenwerkingsverbanden en schoolbesturen het gesprek over de cijfers om te komen tot een analyse en het uitwerken van manieren om jeugdhulp efficiënter en effectiever in te zetten op scholen waar relatief veel jeugdhulp wordt ingezet.

Opgave Wmo maatwerk

De kosten voor de Wmo zijn de afgelopen jaar sterk gestegen, onder meer vanwege de verplichte invoering van het abonnementstarief. De inzet was om in 2021 een aantal taakstellingen te realiseren op de maatwerkvoorzieningen. Gekeken naar de daadwerkelijke realisatie, zien we een aanhoudende toename van het gebruik van maatwerkvoorzieningen, in het bijzonder voor hulp bij het huishouden, begeleiding en dagbesteding. Belangrijkste oorzaken zijn nog steeds het abonnementstarief, de extramuralisering en de vergrijzing. Daarnaast heeft corona gezorgd voor een wat grillig patroon in de verzilvering van indicaties. Op begeleiding lijkt sprake te zijn van een positief resultaat, maar dat heeft ermee te maken dat alle middelen vanuit beschermd wonen in het kader van de ambulantisering en een herijking die bedoeld was voor de gehele Wmo ten gunste komen van het budget voor begeleiding. Het is niet zo dat de kosten voor begeleiding zijn gedaald ten opzichte van 2020. Wel is in 2021 gestart met sturen op kosten voor de Wmo en zijn rond diverse voorzieningen maatregelen getroffen om bij de toeleiding en indicatiestelling sneller bij te kunnen sturen op verhoogde instroom en omvangrijke indicaties waar andere oplossingen denkbaar zijn. In het verlengde hiervan wordt ook gewerkt aan een realistische begroting.

Toegang: er is een breed pakket aan maatregelen ontwikkeld. Onderdeel hiervan is een pilot met een gedragswetenschapper met GGZ-expertise, een nieuw toetsstelsel, werkinstructies voor de omvang van de indicaties begeleiding en dagbesteding en verbeteren van de doorverwijzing naar het voorliggend veld.

Aanbieders: voor de dagbesteding is een analyse van het gebruik gemaakt en de grootste groeiers bij de aanbieders. Hiermee zijn via het regionaal contractmanagement gesprekken opgestart.

Gestart is met een analyse van de groei van mensen met GGZ-problematiek in de Wmo. Hierbij wordt gekeken naar de ontwikkelingen bij de andere onderdelen van het zorgstelsel: de toegang tot de verzekerde GGZ-zorg, de wachtlijsten en de verruiming in de toegang tot de Wlz voor mensen met langdurige GGZ-problematiek.

De maatregelen ter besparing op de uitgaven hulpmiddelen zijn geëffectueerd.

Regiovisie

De regiovisie jeugd en Wmo 'Samen scherper aan de wind' is in het najaar door alle vijf de gemeenteraden in Midden-Holland vastgesteld. Deze visie vormt de basis voor de regionale samenwerking tot 2025. De regiovisie was een van de vereisten uit de NvO voor de jeugdwet en beschermd wonen/maatschappelijke opvang.

De contracten voor de maatwerkvoorzieningen jeugd en Wmo zijn verlengd tot en met 2024. De focus wordt in 2021 en 2022 gelegd op het sturen op kosten binnen het huidige model.

Jeugdigen beter beschermen als hun ontwikkeling gevaar loopt

Kinderen groeien kansrijk op in een veilige omgeving, daar waar dat kan thuis. Het afgelopen jaar zijn voorbereidingen getroffen voor een pilot in de gemeente Bodegraven waarbij partners uit de jeugdbeschermingsketen aan de voorkant samenwerken met het lokale team. De ervaringen in Bodegraven worden gebruikt om in de andere gemeenten waaronder Gouda op dezelfde manier de samenwerking aan de voorkant te intensiveren, en samen met ouders en waar dat kan jeugdigen, te bespreken hoe gezinnen beter geholpen kunnen worden. In Gouda is de afdeling Opgroeien en Start Arbeidsmarkt hierbij betrokken.

Op het gebied van complexe scheidingen is er een aantal initiatieven geweest: de pilot Begeleide Omgangsregeling van Humanitas is voortgezet waarbij vrijwilligers ouders helpen in het op gang brengen van de omgang van ouder(s) en kind. Door de positieve ervaringen is besloten om dit aanbod structureel aan te bieden.

Begin 2021 is de pilot Gezinsvertegenwoordiger gestart (bij de afdeling OSA) waarbij ouders in een complexe scheiding gedurende langere tijd begeleid kunnen worden in het proces van scheiding (indien nodig) tot aan het juridisch proces. Er zijn verschillende deskundigheidsbijeenkomsten georganiseerd voor professionals die goed bezocht zijn.

De verbeteragenda voor de Gecertificeerde instellingen is verder voortgezet en uitgebreid naar de landelijk werkende GI's. In opdracht van de Inspectie is gestart met een zogenoemde doorbraakaanpak, waarbij gekeken wordt naar jeugdigen die niet tijdig passende zorg krijgen, wat de oorzaken daarvan zijn en hoe die op te lossen zijn. We werken hierin samen met de omliggende jeugdzorgregio's (Haaglanden, Holland Rijnland en Zuid Holland Zuid: regio Zuidwest) en de Gecertificeerde Instellingen. In de zomer van 2021 heeft de Inspectie geconstateerd dat er in de regio's onvoldoende vooruitgang werd geboekt en is de regio Zuidwest onder verscherpt toezicht gesteld. De regio's kregen daarbij de opdracht om met een plan van aanpak te komen. Dit plan is in het najaar van 2021 goedgekeurd door de Inspectie en het Ministerie en wordt op dit moment uitgevoerd door de regio's. Per 28 februari 2022 is zowel het verscherpt toezicht als het Interbestuurlijk Toezicht voor de regio Zuidwest beëindigd. De inspectie en het ministerie hebben aangegeven vertrouwen te hebben in de aanpak van de regio en waardering te hebben voor het concrete uitvoeringsplan en de bovenregionale samenwerking.

Aanpak Huiselijk Geweld

In 2021 lag de focus op het versterken van de lokale infrastructuur door middel van het project Samen voor Stabiele Veiligheid. De Sociaal Teams hebben deskundigheidsbevordering gevolgd op het gebied van de landelijke Visie op samenwerken aan veiligheid, Veiligheidsplanning en Gespreksvoering.

Daarnaast is gewerkt aan innovatie bij de vrouwenopvang in het project 'Moeder en kind verlaten de vrouwenopvang: dat is ons een zorg'. In dit project lag de focus op de nazorg voor vrouwen (en kinderen) die de vrouwenopvang verlaten en het gewone leven weer oppakken. Met behulp van de ontwikkelde methodische handreiking 'Doorstart' is gewerkt aan een soepele overgang van hulpverlening vanuit de vrouwenopvang naar ondersteuning door het Sociaal Team.

Ook is er gestart met deelname aan het landelijk project Drakentemmers. In dit project worden hulpverleners van verschillende hulpaanbieders opgeleid om vroegtijdige traumascreening en traumahulp te kunnen bieden aan cliënten (volwassenen en kinderen) van met name de maatschappelijke opvang en de vrouwenopvang.

In 2021 is het Zorg- en Veiligheidshuis van start gegaan als nieuwe dienst binnen Hecht (voorheen RDOG). In het Zorg- en Veiligheidshuis stond het versterken van intersectoraal en multidisciplinair samenwerken bij complexe casuïstiek centraal in het nieuwe programma 'Optimale Ketensamenwerking'. Ook is er ingezet op doorontwikkeling van MDA++ (bij structureel geweld), is zorgcoördinatie uitgevoerd voor slachtoffers van mensenhandel en hebben diverse ketenpartners bijgedragen aan hulp en begeleiding van de direct betrokkenen tijdens een Tijdelijk Huisverbod.

In het voorjaar van 2021 heeft de tentoonstelling "Wij... doorbreken de cirkel van geweld" in de binnenstad van Gouda gestaan. Met de verhalen van slachtoffers van huiselijk geweld is aandacht gevraagd voor dit thema en werden passanten gewezen op hun mogelijkheden om de cirkel van geweld te doorbreken, door erover te praten, iemand te steunen, of te melden bij de Politie of Veilig Thuis.

Dit najaar is de Handreiking Ouderenmishandeling voor alle gemeenten in Hollands Midden verschenen. Deze handreiking gaat met name in op de mogelijkheden die er zijn om ontspoorde mantelzorg en financiële uitbuiting tegen te gaan. De gemeente Gouda is met partners in de stad in gesprek over de mogelijkheid een Lokale Alliantie financiële uitbuiting op te richten.

In november is in het kader van 'Orange the world' aandacht gevraagd voor geweld tegen vrouwen, in samenwerking met Soroptimisten-Gouda en Zonta-Gouda. Verschillende markante gebouwen (de toren van de Sint-Jan, het stadhuis, Cultuurhuis de Garensponnerij, de Chocoladefabriek, Arti Legi, Cinema Gouda, De Waag, de Lichtfabriek en So What) zijn oranje uitgelicht, de vlag van Orange the World heeft tien dagen voor het Huis van de Stad gewapperd en er is een

rondetafelgesprek 'Preventie van geweld tegen vrouwen in Gouda' gevoerd met wijkagent, straatadvocaat, ervaringsdeskundige en een officier van justitie.

Binnen de gemeentelijke organisatie is in 2021 gestart met een bredere implementatie van het werken volgens de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Medewerkers van de gemeente die veelvuldig contact hebben met inwoners leren om signalen van huiselijk geweld te herkennen en daar op een goede manier op te handelen.

Sturen op subsidies

De vernieuwing op subsidies wordt gefaseerd aangepakt. In 2021 is binnen de regeling Participatie in de Buurt de nadruk gelegd op inzicht in kosten en resultaat. In de preventieve basisinfrastructuur Jeugd is een bezuiniging gerealiseerd van € 400.000. Deze bezuiniging is gerealiseerd door het laten vrijvallen van structurele overschotten op verschillende budgetten en het bezuinigen op dubbelingen in aanbod.

Gedeelde zorg

In 2021 is binnen Gedeelde Zorg gewerkt aan het professionaliseren en formaliseren van de samenwerking. Uiteindelijk is gekozen voor het oprichten van een vereniging: de Vereniging Gezondheidsregio Midden-Holland. Gemeenten worden geen lid van de vereniging maar bekrachtigen de samenwerking met een convenant. Alle voorbereidingen zijn afgerond. De vereniging is per 1 januari 2022 een feit.

De lopende projecten en programma's zijn ondergebracht in 3 pijlers: acute zorg, chronische zorg en data-uitwisseling. Data-uitwisseling gaat over de warme overdracht van cliënten tussen organisaties. Naast de vereniging is de stichting Dataplatform Midden-Holland opgericht. Deze stichting gaat in opdracht van de deelnemers statistisch onderzoek doen met gedeelde en gekoppelde data. Het college van de gemeente Gouda heeft in 2021 in principe besloten tot deelname aan dit Dataplatform maar heeft het besluit voorgelegd aan de raad voor wensen en bedenkingen. Definitieve besluitvorming hierover heeft plaatsgevonden in het eerste kwartaal van 2022.

Thema: Programma Integrale uitvoeringsorganisatie sociaal domein

Per 1 januari 2021 is de integrale uitvoeringsorganisatie gestart. Er is voor inwoners één toegang voor alle gemeentelijke ondersteuning op basis van de Wmo, Jeugdwet, Participatiewet en Wet gemeentelijke schuldhulpverlening. In de gemeentelijke toegang staat de ondersteuningsvraag van de inwoners centraal. Er wordt eerst gekeken wat nodig is en pas daarna hoe dit gerealiseerd kan worden en onder welke wet. Rechtvaardig, creatief en met een positieve bejegening. Bij de uitvoerende afdelingen staat niet de wet centraal, maar de levensfase en situatie waarin een inwoner zich bevindt. De integrale benadering is hierbij de basis. Waar nodig pakt de gemeente de regie om in afstemming met andere organisaties tot de beste oplossing te komen. Het doel is dat inwoners de ondersteuning krijgen die past bij de soms complexe problemen op diverse levensterreinen en daarbij streven we ernaar dat de dienstverlening naast efficiënt ook snel en toegankelijk is, zodat mensen niet het gevoel hebben dat zij in een woud aan (soms tegenstrijdige) regels zijn beland, waardoor zij door de bomen het bos niet meer zien. De organisatie is heringericht, medewerkers zijn gefaciliteerd in opleiding en ontwikkeling, werkprocessen en ICT zijn ingericht om integraal denken en werken te faciliteren. Het fundament voor de integrale uitvoeringsorganisatie is gelegd. De integrale uitvoeringsorganisatie is half 2021 geëvalueerd onder de medewerkers. Dit heeft een positief beeld opgeleverd en een aantal aandachtspunten voor de doorontwikkeling. Deze worden in 2022 opgepakt.

Sociaal teams 3.0

In 2021 is het sociaal team 3.0 gestart. Er zijn drie teams voor inwoners van 0 tot 100+. Deze teams leveren laagdrempelige en beschikingsvrije individuele en collectieve basishulp en onafhankelijke cliëntondersteuning. Het koplopertraject gericht op de onafhankelijke cliëntondersteuning is afgerond. Er is een folder gemaakt en er is een eigen site en telefoonnummer gemaakt. Voor de teams ligt de nadruk op het leveren van (praktische) kortdurende hulp gericht op zelfredzaamheid en betekenisvolle participatie en het op orde krijgen en herstellen van regie in het gezin. Een belangrijk onderwerp in 2021 was het contact tussen sociaal team en de scholen en de verbinding tussen school, sociaal team en gemeente.

In 2021 is het platform IN Gouda gelanceerd. Het idee voor IN Gouda is ontstaan tijdens de eerste coronagolf in 2020. Een aantal Goudse informele partijen werkte op dat moment goed samen om de initiatieven die de Goudse inwoners konden helpen samen te stroomlijnen. Het doel van IN Gouda is het verbinden van de talrijke grote en kleine initiatieven in het sociaal domein in Gouda.

Overgang 18- / 18+

Bij de overgang van 17 naar 18 jaar komt een jongere van het ene op het andere moment in een ander wettelijk kader. Binnen een pilot is met twee woonzorgcoördinatoren gewerkt aan een soepele overgang binnen de nieuwe organisatiestructuur en de integrale gemeentelijke uitvoeringsorganisatie. Daarnaast is er aandacht geweest voor het verplichte toekomstplan dat aanbieders met 17-jarigen maken en hebben jongeren met ervaring in de jeugdhulp het standaardformat een update gegeven.

Thema: Programma 'naar een nieuwe sociale dienst' en aan het werk en meedoen

De dienstverlening duurzaam verbeterd

In 2021 is de dienstverlening verder verbeterd door het in de lijnorganisatie vastleggen van de behaalde resultaten op de informatievoorziening en werkprocessen, professioneel en modern(er) klantcontact, integrale dienstverlening op maat. "Mijn Inkomen" is begin 2021 in gebruik genomen.

Cliënten beoordeelden de 'sociale dienst' gemiddeld met een 7. In 2021 zijn 20 cliënten die waren uitgestroomd naar werk en 20 cliënten met een bijstandsuitkering geïnterviewd over de dienstverlening op het gebied van werk en inkomen. De resultaten lagen in lijn met die van het jaarlijkse cliënttevredenheidsonderzoek. De input van cliënten is gebruikt om de dienstverlening waar nodig verder te verbeteren. Dit in overleg met de Goudse Adviesraad Sociaal Domein en de Goudse Cliëntenraad.

Ruimte voor experimenten

Het programma 'naar een nieuwe sociale dienst' biedt ruimte aan 2 experimenten met ondernemen vanuit de bijstand.

- Parttime ondernemen en parttime werken. Eind oktober 2021 is het experiment deeltijd ondernemen met bijstand geëvalueerd. De conclusie was dat het deeltijd ondernemen een effectief re-integratie instrument kan zijn. Er zijn wat verbeterpunten gesignaleerd om de uitvoering nog effectiever te maken. Deelnemers waren enthousiast en groeiden. De individuele aandacht die zij kregen was bevorderlijk voor de stappen die zij maken én de gemeente leerde de deelnemers goed kennen. De uitstroom naar werk (50%) was heel mooi. Dit experiment blijft structureel onderdeel van het re-integratie instrumentarium. Hoewel de doelgroep van dit instrument beperkt is en het instrument relatief veel inzet vraagt van de organisatie (met name capaciteit). De resultaten die het afgelopen jaar zijn geboekt hebben aangetoond dat deze investering loont.
- Sociale coöperatie. Begin 2021 is de Sociale Coöperatie Een Nieuwe Kans gestart. Begin 2022 heeft het college de raad over de voortgang geïnformeerd. In deze rapportage zal het college ook ingaan op de vragen die de raad heeft gesteld: hoe de leden van de coöperatie het werken via een sociale coöperatie beoordelen en of de rol van de gemeente in de sociale coöperatie afgebouwd kan worden. Met de SC ENK -hoewel het zwaartepunt meer ligt op participeren- is er voor potentiële ondernemers voor elk niveau een aanbod. Het is ook een aanbod waarin leden kunnen groeien. Het is dus mogelijk dat leden van de SC ENK doorgroeien naar parttime ondernemen en mogelijk daarna een beroep gaan doen op de ondersteuning van Bureau Zelfstandigen om voor 100% ondernemer te worden.

Werkgeversdienstverlening verbeterd

De werkgeversadviseurs werkten in 2021 nauw samen om het aantal matches in de regio te vergroten en de werkgeversdienstverlening te optimaliseren. Dat gebeurde o.a. door een tweewekelijks matchingoverleg en een wekelijks vacature- en projectenoverzicht. Daarnaast werkten zij samen aan de uitvoering van het regionaal plan 'Perspectief op Werk'. De inspanningen vanuit het Werkgeversservicepunt hebben dit jaar – ondanks corona – geleid tot minimaal 41 extra regionale plaatsingen van kandidaten (reguliere matching) en 82 kandidaten die deelnamen aan de gezamenlijk ontwikkelde leerwerktrajecten in kansrijke sectoren. In 2021 is een fysieke locatie van het WSP op de begane grond van het Huis van de Stad geopend. Er is bestuurlijk een akkoord bereikt om per 1 januari 2022 te komen tot één WSP met één team, één aanpak en één gezamenlijke doelstelling die aansluit bij de Wet SUWI.

Re-integratie voorzieningen voor werkgevers regionaal geharmoniseerd

Eind 2021 is de gewijzigde Re-integratieverordening vastgesteld. Hiermee is een grote stap gemaakt in het uniformeren van re-integratievoorzieningen in de arbeidsmarktregio Midden-Holland. Dat is gunstig voor de samenwerking met werkgevers en het bevordert gelijke kansen van inwoners. Tevens is ingezet op het transparant maken van werkzoekenden voor werkgevers door het project Talent Uit Midden Holland. Werkzoekenden met een minder kansrijk cv zijn door middel van een videopresentatie in beeld gebracht. In 2021 zijn er 36 video cv's opgenomen. Tot nu toe heeft 58% van deze werkzoekenden een baan bemachtigd.

Ook zijn de kansen en mogelijkheden verkend van het matchingsplatform HalloWerk. Gelet op de landelijke ontwikkelingen en onzekerheden rond dit platform, koos het college ervoor om in 2022 te starten met een eigen matchingspilot in de vorm van een werkpunt bij het Werkgeversservicepunt. Hier bemiddelen de werkgeversadviseurs de werkzoekenden op basis van competenties richting werk.

Duurzame samenwerking met het UWV geïntensiveerd

De samenwerking met het UWV (en andere partners in de arbeidsmarktregio) is in 2021 verder geïntensiveerd. Dit gebeurde binnen het Werkgeversservicepunt en het Regionaal Mobiliteitsteam, rondom het realiseren van garantiebanen, in het kader van bestrijding jeugdwerkloosheid en met betrekking tot de GGZ-doelgroep. De begane grond van het Huis van de Stad is per september 2021 opgeleverd als dynamische ontmoetingsplaats voor werkgevers, werkzoekenden, adviseurs WSP en overige partners.

Steunmaatregelen coronacrisis

In 2021 heeft de gemeente de volgende regelingen uitgevoerd voor ondersteuning in de noodzakelijke kosten van bestaan vanwege inkomensterugval als gevolg van de coronamaatregelen.

Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers

De gemeente nam in 2021 met de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers – als onderdeel van het nationale steunpakket coronacrisis – 637 besluiten over inkomenssteun en 60 besluiten over lening van bedrijfskapitaal aan zelfstandig ondernemers, zoals zzp'ers, die door de coronamaatregelen plotseling geen of veel minder inkomsten hadden.

Bbz light

Vanaf 1 oktober 2021 is de Tozo-regeling gestopt. In plaats daarvan konden zelfstandig ondernemers in het 4e kwartaal 2021 en in het 1e kwartaal 2022 gebruik maken van de zogenaamde Bbz light. Hierbij was – in tegenstelling tot de reguliere Bbz - geen vermogenstoets van toepassing.

Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten

De gemeente heeft in 2021 beleidsregels vastgesteld –als onderdeel van het nationale steunpakket coronacrisis – om ondersteuning te verlenen in de noodzakelijke kosten van bestaan aan huishoudens vanwege inkomensterugval als gevolg van coronamaatregelen. Voor inwoners met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum was een maatwerkregeling binnen de bijzondere bijstand van toepassing. De regeling is per 1 oktober 2021 beëindigd. Er zijn 116 besluiten genomen.

Bijstandsgerechtigden (duurzaam) aan het werk

Werkzoekenden aan het werk

Het aantal bijstandsdossiers nam in 2021 af van 1.738 op 1 januari 2021 (exclusief Tozo-dossiers) naar 1.690 op 1 januari 2022. In 2021 zijn 190 uitkeringsdossiers beëindigd in verband met uitstroom naar werk en 34 in verband met uitstroom naar school.

Langdurig uitkeringsgerechtigden

Op peildatum 1 september 2021 was de afname van bijstandsgerechtigden met een verblijfsduur van twee jaar of langer 465. Hiervan zijn 186 langdurig bijstandsgerechtigden uitgestroomd naar werk en/of school; dit is 34% van de totale afname met 465. Er is tegelijkertijd wel weer nieuwe instroom van cliënten die de verblijfsduur van twee jaar overschrijden en van cliënten die aan het werk zijn gegaan maar na verloop van tijd toch weer instromen. Hier is blijvende aandacht voor.

Inwoners met ggz-problematiek

Voor het toeleiden naar werk van inwoners met ernstige psychiatrische aandoeningen en een grote afstand tot de arbeidsmarkt, die bekend zijn bij GGZ Midden-Holland worden in samenwerking met Rivierduinen speciale re-integratietrajecten aangeboden, zogenaamde IPS-trajecten. In 2021 hebben zeven deelnemers gebruik gemaakt van een IPS-traject.

Jongeren

In 2021 zijn 31 jongeren met een bijstandsuitkering uitgestroomd naar school. Meer over de doelgroep jongeren en over het bestrijden van de jeugdwerkloosheid wordt gerapporteerd bij programma 1.

Social Return

In 2021 zijn in totaal 63 werkzoekenden via Social Return geplaatst (uit Gouda: 42; uit andere gemeenten in de arbeidsmarktregio Midden-Holland: dertien; van buiten de arbeidsmarktregio: acht). Dit is meer dan de doelstelling van 60. De huidige aanpak is voortgezet en verder doorontwikkeld, gericht op het stimuleren van Social Return bij subsidierelaties en contractpartners, het inspelen op sectoren met personeelstekorten en het ontwikkelen van passende werkgelegenheidstrajecten. Zo zijn, in samenwerking met het Werkgeversservicepunt, leerlijnen ontwikkeld op het gebied van huishoudelijke hulp en bouw en een leerwerktraject tot chauffeur leerlingenvervoer. Daarnaast is een start gemaakt met de regionale harmonisering van Social Return binnen de arbeidsmarktregio Midden-Holland.

Promen

Voor het onderdeel binnen de PW "mens-ontwikkel-dienstverlening" is binnen Promen een aparte BV opgericht: ProWork. Om de PW-dienstverlening vorm te geven en ook vast te leggen, is met ProWork een DVO opgesteld. De DVO liep in 2020 af en is geëvalueerd. De nieuwe DVO is verlengd tot eind 2022 en op onderdelen aangevuld en aangepast. Met de introductie van de Integrale uitvoeringsorganisatie en het programma naar een Nieuwe Sociale Dienst zijn concrete afspraken gemaakt en verantwoordelijkheden toebedeeld. En er zijn concrete gezamenlijke doelen geformuleerd, afspraken gemaakt en verantwoordelijkheden toebedeeld. Er is ook geïnvesteerd in het onderlinge overleg. Er zijn kwartaal overleggen, gericht op de voortgang van de afgesproken doelen, er is een twee wekelijks uitvoeringsoverleg om knelpunten in de uitvoering te bespreken en er zijn voorlichtingsbijeenkomsten geweest voor werkcoaches. Maar met de introductie van de Integrale uitvoeringsorganisatie en het programma naar een Nieuwe Sociale Dienst is er is ook flink geïnvesteerd in de eigen bedrijfsvoering.

Arbeidsbeperkte werkzoekenden: Garantiebannen en Beschut Werken plekken

Het regionale én lokale offensief garantiebannen en beschut werk hebben hun resultaten afgeworpen. Daar waar in voorgaande jaren de afgesproken doelstellingen gedeeltelijk of niet werden behaald, zijn ze nu voor de garantiebannen bijna behaald: doel 60, realisatie 57 en voor Beschut Werken helemaal behaald: doel 57, realisatie 58.

Beter en sneller integreren van statushouders in de samenleving

Op 1 januari 2022 is de Wet inburgering 2021 in werking getreden. De wet vervangt de oude wet uit 2013. De regie op de inburgering komt bij gemeenten te liggen en er komen een aantal nieuwe elementen in de begeleiding van inburgeraars.

Gouda heeft zich in 2021 in regioverband voorbereid op deze nieuwe taak. Er zijn nieuwe werkprocessen en begeleidingsinstrumenten ontwikkeld die ingezet worden voor personen die na 1 januari 2022 inburgeringsplichtig worden. Hierbij is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van wat er al was, aangevuld met nieuwe elementen die passen in de nieuwe wet.

De Wet inburgering 2021 leidt ook tot nieuwe samenwerkingsafspraken met partners als Vluchtelingenwerk, sociaal team en taalscholen. Overigens geldt de rol van de gemeente niet alleen voor statushouders (asielmigranten) maar ook voor niet Europeanen die met een Nederlander trouwen (gezinsmigranten). De wettelijk taak is weliswaar veel kleiner dan voor asielmigranten maar het betekent wel een uitbreiding van de doelgroep. Voor deze groep is een eenvoudiger werkproces opgezet dat vanaf 1 januari wordt uitgevoerd door de consulenten.

De wet was in 2021 nog niet van kracht. Statushouders zijn in 2021 dus begeleid vanuit de rol die de gemeente binnen de oude wet had. Doel was (net als in de nieuwe wet) optimaal te integreren het liefst met betaald werk. Statushouders met een bijstandsuitkering kregen daarom maatwerkbegeleiding richting school, werk of vrijwilligerswerk. Er blijft na 2022 een groep inburgeraars onder oude wet vallen. Waar mogelijk laten we hen profiteren van de verworvenheden van de nieuwe wet. Ook hierin wordt nauw samengewerkt met Vluchtelingenwerk en andere maatschappelijke organisaties (sociaal teams, vrijwilligersorganisaties).

Re-integratie van statushouders

De re-integratie van statushouders verliep in coronatijd bijzonder moeizaam en de positie van statushouders op de arbeidsmarkt is erg kwetsbaar gebleken. De gemeente Gouda stond hierin niet alleen, dit was in het hele land merkbaar. In de loop van 2021 lukte het weer beter dan in 2020 om statushouders naar werk te begeleiden. In 2021 zijn veertien statushouders uitgestroomd naar werk en vijf naar school.

3.4.2 Corona

Corona heeft op veel aspecten van het sociaal domein een grote impact gehad. Zowel voor de medewerkers van de gemeente Gouda waarvan er veel actief waren in de crisisorganisatie, maar ook op de inwoners van de stad en de uitvoering van het beleid. De effecten op het sociaal domein zijn te lezen in de coronamonitor en in de thema's die in dit hoofdstuk worden behandeld.

3.4.3 Eigen indicatoren

Taakveld	Omschrijving	Gouda	Streefwaarde	Stand 2021
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Inclusie: % inwoners dat tevreden is over deelname aan de samenleving	68%	Gelijk blijven of groter; bandbreedte 65-70%	63%
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Tolerantie: % inwoners dat tevreden is met de mate van respect in de buurt	79%	Gelijk blijven of groter; bandbreedte 75-80%	79%
6.2 Wijkteams	Kinderen: % kinderen met een gezond gewicht	77%	Afname	71%
6.2 Wijkteams	Eenzaamheid: % ouderen (65+) dat zich ernstig eenzaam voelt	12%	Afname	10%
6.2 Wijkteams	Gebruik kindpakket: % van doelgroep dat gebruik maakt van regelingen uit het kindpakket	79%	Gelijk blijven of groter; bandbreedte 50-100%	75%
6.2 Wijkteams	Schuldhelpverlening: % geslaagde trajecten schuldhelpverlening	n.n.t.b.	Toename	63%
6.2 Wijkteams	Bekendheid: % inwoners dat aangeeft bekend te zijn met het sociaal team	31%	Toename	36%
6.2 Wijkteams	Toegang: % inwoners dat aangeeft dat het sociaal team de problematiek goed begrijpt	76%	Toename	68%
6.3 Inkomensregeling	Bijstand: afname aantal inwoners dat 2 jaar of langer een bijstandsuitkering ontvangt	338	Minimale afname 200 in 4 jaar vanaf 1 juli 2018	465
6.5 Arbeidsparticipatie	Sociale dienst: cijfer waardering sociale dienst	7	Toename	7,1